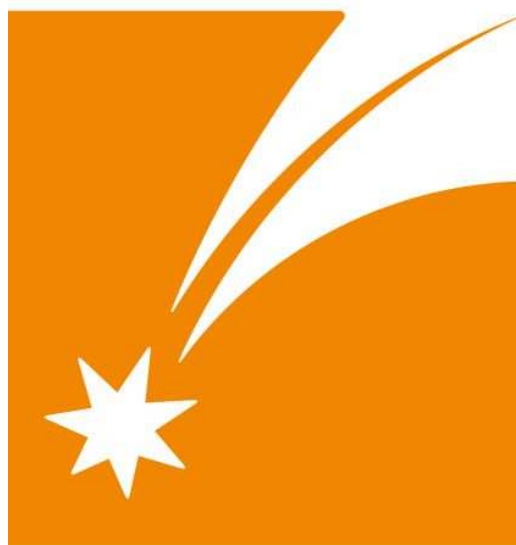

VÝROČNÍ ZPRÁVA ZA ROK 2025

**HVĚZDÁRNA A PLANETÁRIUM
ČESKÉ BUDĚJOVICE
S POBOČKOU NA KLETI**

**Hvězdárna a planetárium České Budějovice
s pobočkou na Kletí
Zátkovo nábřeží 4
370 01 České Budějovice**

statutární zástupce: Ing. Jana Tichá, ředitelka

IČO: 00070327 DIČ: CZ00070327

**tel. Č.Bud. : 386 352 044 / 380 123 333 (VoIP)
tel. Klet' : 380 711 242 / 380 123 327 (VoIP)
tel. řed'. : 386 352 239**

**e-mail Č.Bud.: hvezdarna@hvezdarnaCB.cz
e-mail Klet' : klet@klet.cz**

**WWW : <http://www.hvezdarnaCB.cz>
WWW Klet' : <http://www.klet.org>
<http://www.klet.cz>**

**PLANETKY.cz: <http://www.planetky.cz>
KOMETY.cz: <http://www.komety.cz>**

**Profily na Facebooku:
Hvězdárna a planetárium České Budějovice
Observatoř Klet'**

Zřizovatel: Jihočeský kraj

I.

SLOVO ÚVODEM

Hvězdárna a planetárium České Budějovice s pobočkou na Kleti je největší a jedinou plně profesionální astronomickou institucí v Jihočeském kraji. Jeho obyvatele i návštěvníky dlouhodobě seznamujeme s poznatky z astronomie a příbuzných oborů, tvoříme a uvádíme edukační programy pro děti, mládež i dospělé. Zároveň jsme zapojeni do mezinárodního astronomického výzkumu v oboru blízkozemních asteroidů. Reprezentujeme tak Jižní Čechy v tuzemsku i ve světě jako region vzdělanosti, vědy a moderních technologií.

Naším základním cílem je nabízet návštěvníkům **kvalitní, přínosné a podnětné informace z astronomie a příbuzných oborů v kreativně pojaté atraktivní podobě, podávané zážitkovou formou**. Nechceme jen ohromovat nejmodernější technikou, ale kreativně ji využíváme k vyprávění poutavých příběhů z úžasného vesmíru. Neoddělitelnou a unikátní součástí našich pořadů je proto živý kontakt s návštěvníky, podnětná diskuze, kreativní reakce na otázky návštěvníků, čili skutečná interaktivita. **Prostřednictvím astronomie a kosmonautiky inspirujeme zejména děti a studenty k zájmu o přírodní vědy a moderní technické obory** (IT, programování, robotika, AI, zpracování digitálního obrazu a videa, optika, fyzika, materiály, energetika atd.).

Rok 2025 byl pro Hvězdárnu a planetárium **krásným rokem druhé nejvyšší dosažené návštěvnosti od otevření hvězdárny za první republiky**. Dosáhli jsme počtu 42 tisíc návštěvníků za rok. Zdrojem tohoto úspěchu je jednak kontinuální rozvoj v oblasti edukační činnosti pro školy všech stupňů a jednak přitažlivé a atraktivní aktivity pro veřejnost.

Sedmým rokem pro veřejnost i pro edukační pořady využíváme digitální 4k full-dome planetárium, první v Jižních Čechách. O programy digitálního planetária je stále veliký zájem. Velký zájem byl o **pořady z vlastní autorské tvorby v digitálním planetáriu**: „Návrat na Měsíc“, „Černé díry“, „Indiánské hvězdy“, „Mnohobarevný vesmír“, „Planetárium pro mrňata“, „Ještě vzdálenější vesmír“ a zejména o **letošní premiéru „TEMNÁ BIOSFÉRA“**. Valná většina pořadů pro veřejnost byla plně obsazená. Zároveň v digi po celý rok probíhaly edukační astronomické pořady pro školy všech stupňů. V roce 2025 též pokračovaly projekce britského hudebně-vizuálního projektu **PINK FLOYD – Dark Side of the Moon**, věnovaným jednomu z nejslavnějších rockových alb na světě.

Pro velký zájem HaP ve spolupráci s krajským ZVAS opět uspořádala **seminář pro učitele fyziky, astronomie a geografie na ZŠ a SŠ**, kde se seznámili s novinkami v oboru, s možnostmi virtuální reality a AI při výuce těchto oborů a s možnostmi a nabídkou HaP pro žáky, studenty i pedagogy těchto a příbuzných oborů.

Novou exteriérovou výstavu u budovy HaP v Českých Budějovicích u parku Háječek, již na nových architektonicky řešených samostatných panelech a v hale hvězdárny **JMENUJI SE....**, komiksová výstava o planetkách, jejich pojmenování a o osobnostech, jejichž jména nesou planety objevené na Observatoři Klet'. Na výstavu

navazovala veřejná soutěž o nejlepší návrh jména pro nové klet'ské objevy. Výstava byla součástí akce SOUTOK k 760. výročí založení města Českých Budějovic.

HaP stále funguje též jako atypický kulturní prostor: **FILMOVÝ KLUB CANOPUS** přinášel během roku 2025 filmové čtvrtky s netuctovými filmy.

Celkem v roce 2025 navštívilo HaP 41 503 osob na 1 190 pořadech. To je logicky více než v covidovém roce 2021, ovšem tato čísla převyšují návštěvnost v normálním před-covidovém roce 2019 a jsou v souladu s dlouhodobým průměrem návštěvnosti.

Výzkumný program v oboru asteroidů a komet:

Observatoř Klet' pokračovala v rámci svého dlouhodobého výzkumného programu astrometrie blízkozemních asteroidů (NEO - Near Earth Objects) v měřeních v konsorciu evropských pozorovatelů (Španělsko, Německo, Polsko, CZ-Klet') úzce spolupracujících s **Evropskou kosmickou agenturou ESA na sledování blízkozemních asteroidů** (projekt CARMEN – S2P-S1-PD-06.1).

- Ředitelka naší hvězdárny Ing. Jana Tichá nadále působí jako **PŘEDSEDKYNĚ celosvětové pracovní skupiny pro JMÉNA PLANETEK A KOMET** (Working Group for Small Body Nomenclature) při **Mezinárodní astronomické unii (IAU)**.
- Aktivně jsme se zúčastnili **IX. IAA Planetary Defense Conference** ve Stellenboschi v JAR a **EU-ESA Workshop on Astrometric and Radar Observations of Near-Earth Objects** v centrále ESA/ESRIN v italském Frascati. Oba mezinárodní meetingy se věnovaly problematice potenciálně nebezpečných asteroidů.

Pro planetky objevené na Observatoři Klet' byla v roce 2025 Mezinárodní astronomickou unií (IAU) schválena následující jména: (241373) Richardmoissl, (188209) Solpera a (152733) Vincenclesný

Rozvíjeli jsme PR a marketingové aktivity. Snažíme se zvyšovat jejich efektivitu a hledat nové atraktivní trendy a směry naší prezentace navenek.

- Během roku 2025 HaP prodloužila obě oblíbené a oceňované **série astronomicko-edukačních krátkých videí (reels) na Internetu** (Facebook, Instagram), jednak "Šíleného vědce" a jednak "Planetku Brambi". Nejúspěšnější díly dosáhly 250 až 300 tisíc shlédnutí. **HaP právě s těmito aktivitami vyhrála cenu v soutěži Fénix Content Marketing.**
-
- Dlouhodobá **spolupráce s Českým rozhlasem České Budějovice 106.4 FM** prostřednictvím příspěvků a rozhovorů s astronomy z naší hvězdárny jako pořad **Jihočeské nebe.**
- Ulice města celý rok brázdily v rámci provozu MHD Dopravního podniku Města Českých Budějovic **„hvězdný trolejbus“** DPM CB s naší velkoplošnou

reklamou **OBJEVUJTE NOVÉ SVĚTY** a „vesmírný trolejbus“ ve street-artovém stylu.

Řízení a hospodaření HaP:

Hospodařili jsme co možná nejefektivněji a nejzodpovědněji s příspěvkem na provoz od našeho zřizovatele Jihočeského kraje. Další prostředky, více než 12 % nákladů, tvořilo vybrané vstupné. V rámci pokračování spolupráce s Evropskou kosmickou agenturou ESA na planetární obraně proti nebezpečným asteroidům jsme obdrželi prostředky z projektu ESA S2P-S1-PD-06.1.

Na závěr je třeba poděkovat všem pracovníkům Hvězdárny a planetária, kteří se podíleli na dosažení vynikajících výsledků v oblastech popularizace, edukačních programů i astronomického výzkumu v roce 2025. Zároveň chceme vyjádřit poděkování zřizovateli Hvězdárny a planetária Jihočeskému kraji, zastoupenému náměstkyní hejtmana pro oblast kultury doc. Lucií Kozlovou, dále vedoucím odboru kultury a památkové péče Mgr. Patrikem Červákem a vedoucím oddělení zřizovaných organizací OKPP KÚ Jč. kraje Mgr. Františkem Chrastinou za stálou podporu a důvěru v nás vkládanou.

České Budějovice a Klet' 18. června 2026

Ing. Jana Tichá
ředitelka

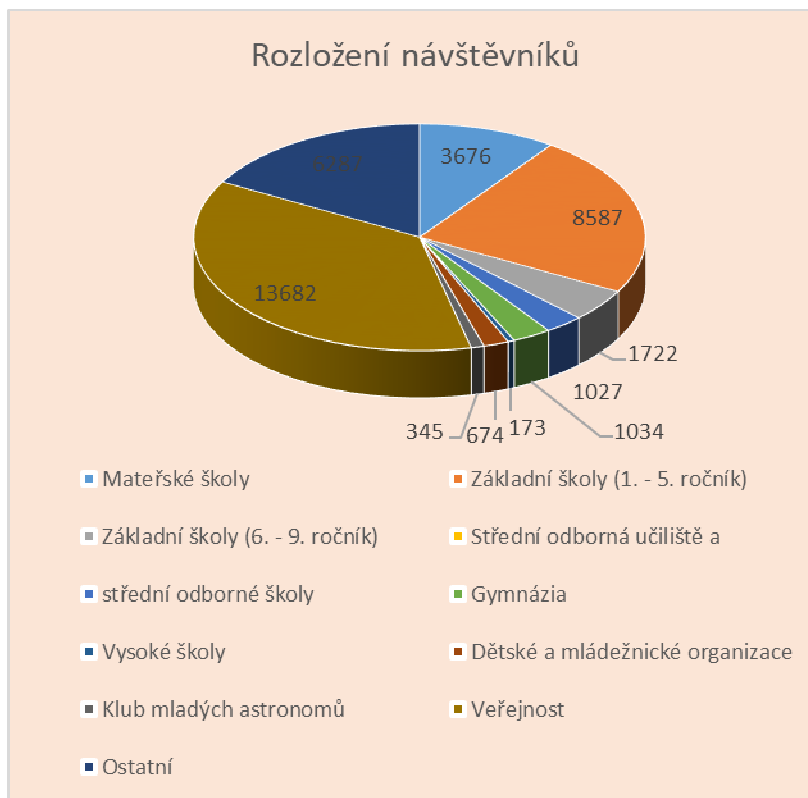

II. STATISTIKA NÁVŠTĚVNOSTI

V roce 2025 jsme uskutečnili tyto akce:

Hvězdárna a planetárium České Budějovice

SKUPINA	AKCE	POČET
Mateřské školy	109	3676
Základní školy (1. - 5. ročník)	259	8587
Základní školy (6. - 9. ročník)	48	1722
Střední odborná učiliště a		
střední odborné školy	37	1027
Gymnázia	35	1034
Vysoké školy	5	173
Dětské a mládežnické organizace	15	674
Klub mladých astronomů	36	345
Veřejnost	326	13682
Ostatní	31	6287
Celkem	901	37 210

Hvězdárna Klet'

SKUPINA	AKCE	POČET
Základní školy	7	294
Školy vyšších stupňů	1	32
Přednášky mimo zařízení	6	1430
Veřejnost	267	2325
Dětské, mládežnické, seniorské org. a zájezdy (růz. skup. a org., KČT, hasiči)	8	212
Celkem	289	4 293

České Budějovice a Klet'

	AKCE	POČET
Celkem	1 190	41 503

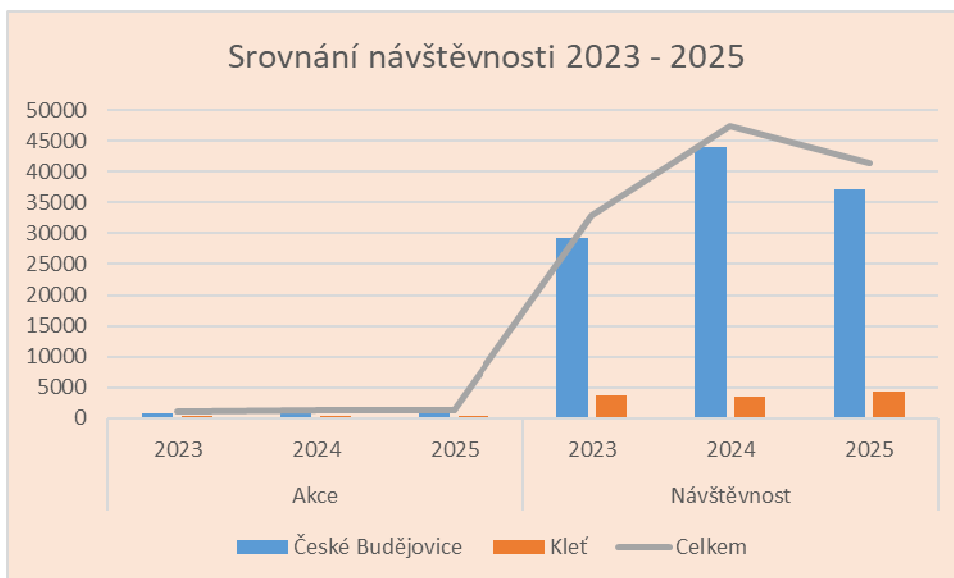
Počet virtuálních návštěvníků www stránek provozovaných HaP České Budějovice s pobočkou na Klet'

www.stránky	rok 2025	od založení
www.klet.org	52 496	811.998
www.hvezdarnacb.cz	64 494	843.699
www.planetky.cz	9 530	385.338
www.kometry.cz	7 584	296.965
Celkem	134 104	2 338 000

Celkový počet návštěvníků za rok 2025 byl 41 503 osob na 1 190 akcích. Všechny akce jsou provázeny odborným výkladem lektorů. Návštěvnost volně přístupných výstav na HaP České Budějovice do celkové návštěvnosti nezapočítáváme.

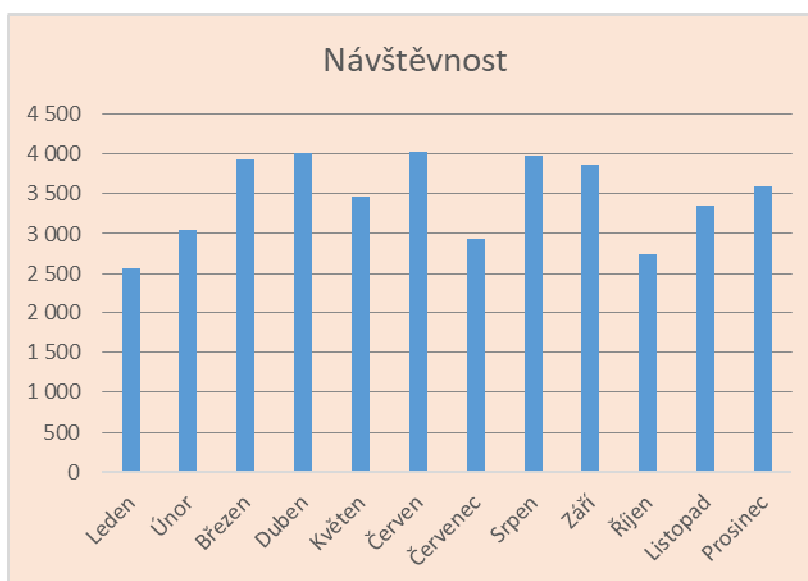
Srovnání let 2023 – 2025 – návštěvnost

	2023		2024		2025	
	Akce	Návštěvnost	Akce	Návštěvnost	Akce	Návštěvnost
České Budějovice	809	29242	1067	44004	901	37210
Klet'	363	3715	318	3484	289	4293
Celkem	1172	32957	1385	47488	1190	41 503

Rozbor návštěvnosti po měsících:

MĚSÍC	AKCE	NÁVŠTĚVNOST
Leden	76	2 570
Únor	83	3 051
Březen	106	3 932
Duben	107	4 012
Květen	92	3 467
Červen	99	4 025
Červenec	166	2 937
Srpen	170	3 969
Září	51	3 869
Říjen	66	2 742
Listopad	82	3 345
Prosinec	92	3 584
Celkem	1 190	41 503

III.

EDUKAČNÍ PROGRAMY PRO ŠKOLY

Atraktivní a zároveň věcně správné edukační pořady v digitálním planetáriu působí zároveň na rozum i emoce a jsou pro žáky a studenty hlubokým zážitkem. Je možné demonstrovat nejen klasický pohled na oblohu z daného místa, ale podívat se i do nejrůznějších koutů Sluneční soustavy nebo vzdáleného vesmíru. Na kopuli lze promítat také obrázky nebo videa na část kopule nebo ve formě oblíbené full dome projekce. Sál pro 48 osob navozuje komornější atmosféru, která je vhodná pro zachování co největší interaktivity mezi lektorem a žáky. Naše digi pořady jsou jedinečné v tom, že jsou živě komentované a lektorovou snahou je co nejvíce se přizpůsobit momentálnímu věku a zájmům žáků.

POŘADY PRO MATEŘSKÉ ŠKOLY

Snažíme se vzdělávat srozumitelným způsobem i nejmladší děti a zprostředkovat jim první kontakty s astronomií. To se nám podařilo v pořadu Vesmír pro mrňata, uváděného v kinosále HaP, který je určen pro děti ve věku 3 – 5 let, kde na základě pohádek klademe otázky, na které děti s pomocí lektorky odpovídají a uvádí na pravou míru rozpor mezi pohádkovou fikcí a skutečností. Programy pro děti od 5 let už zahrnují seznámení s denní i noční oblohou v digitálním planetáriu. Seznamují se s nejvýraznějšími objekty na obloze a poznávají první souhvězdí. Možnosti nového planetária pak umocňují zážitky z astronomie při zkoumání Slunce nebo při průletu vesmírem. Získávají základní poznatky, na které budou moci navazovat v dalším procesu vzdělávání a zároveň získávají emocionální prožitek vstupu do vesmíru.

POŘADY PRO ZÁKLADNÍ ŠKOLY

Základním školám nabízíme v rámci mimoškolní výuky seznámení se s aktuální hvězdnou oblohou, přičemž klademe důraz na základní pohyby nebeských těles a výrazné objekty na nebi. Naším cílem je, vzbudit v žácích nejen touhu po poznání, ale zejména jim předat jednoduchý návod na to, aby se byli schopni sami zorientovat, najít nejjasnější souhvězdí i známé objekty a výrazná nebeská tělesa. Zároveň jim jsme schopni ukázat zblízka mlhoviny, hvězdokupy i galaxie, detailní povrchy planet, nitro Slunce nebo pohledy na Sluneční soustavu z vesmíru, simulovat padající meteory, oběh Měsíce kolem Země či změnu jeho fázi, atd. Pořady jsou sestaveny tak, aby splňovaly vzdělávací nároky pro daný ročník a zároveň aby žákům zprostředkovaly co nejhlubší emoční zážitek.

Stávající multimediální edukační pořady pro MŠ, ZŠ i SŠ vždy doplněné komentářem lektora:

- VESMÍR PRO MRŇATA
- ROK V PŘÍRODĚ
- NÁŠ VESMÍRNÝ DOMOV
- VIRTUÁLNÍ TELURIUM
- JAK TO DĚLAJ KOSMONAUTI
- DOBRODRUŽSTVÍ KOSMONAUTIKY
- ZATMĚNÍ SLUNCE A MĚSÍCE
- VZDÁLENÝ VESMÍR

Autorské filmy HaP:

- NA PAPRSKU SVĚTLA
- KDE KONČÍ NEBE
- NA VÝLETĚ DO VESMÍRU
- O SLUNEČNÍ SOUSTAVĚ

O programy pro ZŠ mají zájem jak školy celého Jihočeského kraje, tak i školy z regionu Vysočina, kde není v současnosti v provozu klasické planetárium, a částečně i z kraje Západočeského, přestože je tam v provozu 3D planetárium Techmania v Plzni.

POŘADY PRO VYSOKÉ ŠKOLY

Speciálních programů pro **vysoké školy** se účastní studenti různých fakult a oborů **Jihočeské univerzity**. Doplnují si znalosti z astronomie o nejnovější poznatky, dále nabízíme možnost seznámení se **souřadnicovými systémy**, a zároveň se studenti **seznámí s edukačními aktivitami**, které nabízí **HaP pro vzdělávání jejich budoucích žáků** či klientů. Mají možnost se též seznámit s výzkumným programem sledování planetek a komet na Observatoři Klet.

SEMINÁŘ PRO UČITELE

Připravili jsme již podruhé ve spolupráci se ZVAS (krajské Zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a středisko služeb školám) seminář pro učitele fyziky a geografie na ZŠ a SŠ. Proběhl na HaP 26. března 2025, mezi přednášejícími byli odborníci z HaP a z Jihočeské univerzity.

Pro **dětské a mládežnické kolektivy** (skauti, junáci, táborníci, pionýři, ochránci přírody aj.) HaP připravuje různé pořady dle jejich zájmů, včetně orientace podle hvězd ap. a to jak během roku, tak i o prázdninách pro táborové exkurze.

Připravujeme též **programy pro skupiny různě handicapovaných**, vhodně přizpůsobované případnému fyzickému či mentálnímu stavu dětí i dospělých dle zásad speciální pedagogiky a konzultace s jejich vychovateli.

Vzrůstá zájem o pořady pro **Univerzity III. věku a další seniorské skupiny**.

KLUB MLADÝCH ASTRONOMŮ

Klub mladých astronomů pro žáky a studenty ZŠ a SŠ s hlubším zájmem o astronomii se schází na HaP každý týden během školního roku. Jeho členové si prohlubují poznatky z astronomie teoreticky i prakticky (pozorování, hvězdná obloha v planetáriu, testy, mapy, sestavování různých modelů). Lektor kroužku poskytuje rady a návody pro studium a pozorování doma. Členstvo KMA není početně příliš rozsáhlé, sdružuje však opravdové zájemce. V letošním roce se počet členů na schůzkách KMA opět zvýšil, což potvrzuje i počet přihlášených členů.

Ve dnech 26. až 28. května 2025 proběhlo na Fyzikálním ústavu Slezské univerzity v Opavě celostátní finále 22. ročníku Astronomické olympiády ve školním roce 2024/25. Po odchodu nejstaršího člena KMA na VŠ se do finálového kola v kategorii AB opakovaně a zdárně probojoval náš dlouholetý člen Vojtěch Jan Schreib, který se umístil na 11. místě. K pěknému umístění mu blahopřejeme.

IV.

PREZENTACE ASTRONOMIE VEŘEJNOSTI

Prezentace a popularizace astronomie a příbuzných přírodovědných a technických oborů pro nejširší veřejnost je další velmi rozsáhlou částí činnosti HaP. Naše možnosti prezentace astronomie široké veřejnosti úžasným způsobem zdokonalilo naše první jihočeské **DIGITÁLNÍ PLANETÁRIUM**, které nyní slouží jako hlavní nástroj prezentace astronomie pro nejširší veřejnost. Větší část uváděných programů je autorských, vytvořených zaměstnanci HaP, částečně využíváme též zakoupené zejména kvalitní zahraniční pořady s překladem. Valná většina pořadů pro veřejnost byla vyprodaná, případně jsme museli přidávat další pořad, rozšířili jsme též víkendové pořady.

Autorské pořady HaP:

- Pro dospělou veřejnost tematické pořady: „**Vzdálený vesmír**“, „**Hvězdy a souhvězdí**“, „**Slunce**“, „**Měsíc**“, „**Mars-záhadná planeta**“, velmi lákavé „**Černé díry**“, „**Indiánské hvězdy**“ (premiéra 2022 – hl. autorka Jana Nevrklová), „**Mnohobarevný vesmír**“ (premiéra 2023 - hl. autor Radek Stránský), „**Ještě vzdálenější vesmír**“ (premiéra 2024 - hl. autor Radek Stránský) a novinka „**Temná biosféra**“ (premiéra 2025 - hl. autor Radek Stránský).
- Pro rodiny s dětmi pořad „**Hvězdná obloha pro rodiny s dětmi**“, který vždy reflektoval aktuální dění na obloze, a jako novinku pořad **Paxi zkoumá Měsíc** (premiéra 2022 – hl. autorka Hana Zahrádková) a „**Planetárium pro mrňata**“ (premiéra 2023 – hl. autorka Hana Zahrádková).

Převzaté pořady: „**Voyager**“, „**Zrození Země**“, animované pohádky „**Polaris I. – Kosmická ponorka**“, „**Polaris II. - Tajemství padajících hvězd**“, „**Vesmírní partáci**“ a „**Pink Floyd: The dark side of the Moon**“. Převzaté pořady jsou obvykle doplňovány autorským návazným pořadem z naší dílny:

<i>leden</i>	Hvězdy a souhvězdí Hvězdná obloha Polaris Planetárium pro mrňata Návrat na Měsíc Voyager Ještě vzdálenější vesmír Paxi zkoumá Měsíc Polaris 2
<i>únor</i>	Hvězdy a souhvězdí Černé díry Voyager Návrat na Měsíc Hvězdná obloha Paxi a planety Vesmírní partáci Polaris Polaris 2 Planetárium pro mrňata

<i>březen</i>	Paxi zkoumá Měsíc Hvězdy a souhvězdí Ještě vzdálenější vesmír Návrat na Měsíc Paxi a planety Planetárium pro mrňata Hvězdná obloha Polaris
<i>duben</i>	Hvězdy a souhvězdí Pink Floyd: The dark side of the Moon Mnohobarevný vesmír Voyager Ještě vzdálenější vesmír Návrat na Měsíc Hvězdná obloha Planetárium pro mrňata Paxi zkoumá Měsíc Vesmírní partáci Polaris 2
<i>květen</i>	Voyager Pink Floyd: The dark side of the Moon Návrat na Měsíc Hvězdy a souhvězdí Černé díry Hvězdná obloha Planetárium pro mrňata Polaris Polaris 2
<i>červen</i>	Paxi a planety Hvězdy a souhvězdí Pink Floyd: The dark side of the Moon Návrat na Měsíc Voyager Mnohobarevný vesmír Hvězdná obloha Planetárium pro mrňata Polaris
<i>červenec</i>	Hvězdná obloha pro rodiny s dětmi od 5 let s původním projekčním přístrojem ZKP-1
<i>srpen</i>	Mnohobarevný vesmír Pink Floyd: The dark side of the Moon Černé díry Indiánské hvězdy Návrat na Měsíc Polaris 2 Vesmírní partáci Hvězdná obloha Polaris
<i>září</i>	Hvězdy a souhvězdí Pink Floyd: The dark side of the Moon Voyager

	Mnohobarevný vesmír
	Indiánské hvězdy
	Paxi zkoumá Měsíc
	Planetárium pro mrňata
	Hvězdná obloha
	Polaris 2
<i>říjen</i>	Pink Floyd: The dark side of the Moon
	Hvězdy a souhvězdí
	Voyager
	Temná biosféra
	Hvězdná obloha
	Paxi a planety
	Vesmírní partáci
	Polaris
	Polaris 2
<i>listopad</i>	Pink Floyd: The dark side of the Moon
	Návrat na Měsíc
	Voyager
	Hvězdy a souhvězdí
	Temná biosféra
	Hvězdná obloha
	Planetárium pro mrňata
	Paxi zkoumá Měsíc
	Polaris
<i>prosinec</i>	Hvězdy a souhvězdí
	Pink Floyd: The dark side of the Moon
	Temná biosféra
	Voyager
	Planetárium pro mrňata
	Hvězdná obloha
	Polaris 2
	Vesmírní partáci

• Přitažlivým tématům z astronomie, kosmonautiky a navazujících oborů včetně oblíbeného dlouhodobého cyklu „Fyzika v denním životě“ jsou věnovány **přednášky pozvaných expertů**. V roce 2025 jsme uvedli:

Únor	Gravitační vlny (prof. RNDr. Jiří Podolský, Csc., Dsc. z Ústavu teoretické fyziky Matematicko-fyzikální fakulty UK v Praze)
Březen	Měsíc stále tajemný (Mgr. Pavel Gabzdyl z Ústavu teoretické fyziky a astrofyziky, PF MU Brno / HaP Brno)
Duben	ELT: Extrémně velký dalekohled (RNDr. Soňa Ehlerová, Ph.D., Astronomický ústav AV ČR)
Listopad	Galaxie, největší srážky ve vesmíru (Mgr. Ivana Ebrová, Ph.D., Mgr. Jan Ebr, Ph.D., Fyzikální ústav AV ČR)
Prosinec	Kvantová fyzika a poznávání vesmíru (RNDr. Vladimír Wagner, Csc., Ústav jaderné fyziky AV ČR)

• Během roku bylo uspořádáno devět **sobotních odpolední** na hvězdárně s programem pro malé, větší i velké návštěvníky (18.1., 8.2., 22.3., 12.4., 17.5., 14.6., 18.10., 22.11 a 6.12.2025), jedno **sváteční odpoledne** (26.12.2025) a jedno **nedělní**

odpoledne (21.9.2025).

- Jako akce pro zájemce o geocaching a astronomii jsme GEO-EVENT „**Srazíme se s planetkou?!?!?**“. Konal se dne 27.3. v prostorách HaP České Budějovice. Jeho náplní bylo **moderování cvičení na téma Pokuste se s námi zachránit lidstvo před vesmírnou apokalypsou**. (Srážka Země s planetkou (asteroidem) je pro většinu lidí zajímavá záležitost. Pojd'te si vyzkoušet a být součástí toho, jak se postupuje, pokud nás nějaká planetka opravdu ohrožuje. Vesmírná srážková 'kuchařka' pro Vás bude připravena. Postupnými kroky, ve kterých bude každý účastník hrát důležitou rozhodovací roli, vás touto problematikou provedeme, a to od vlastního objevu, přes zpřesňující pozorování až po případné odklonění objektu či evakuaci obyvatel.

- Celorepubliková vědecko-popularizační akce **NOC VĚDCŮ** spolupřátaná Evropskou komisí, proběhla dne 26. září 2025.

- Velmi žádané jsou všechny **prázdninové programy pro veřejnost**.

- **Pozorování v kopuli českobudějovické hvězdárny** zahrnuje jednak pozorování **Slunce na denní obloze a jednak večerní pozorování** zejména Měsíce a planet, hvězdokup a dalších vesmírných objektů. Pozorování je ovšem možné pouze za jasného počasí a výběr objektů závisí na stavu světelného znečištění v lokalitě města.

- Presentaci astronomie pro veřejnost slouží v daném rozsahu též **Observatoř Klet'**, pobočka HaP Č. Budějovice na vrcholu Kleti určená hlavně pro výzkumný program. Observatoř se nachází na významném jihočeském turisticky přitažlivém místě a je nejvýše položenou hvězdárnou v České republice. Pro veřejnost zde máme otevřeno celé letní prázdniny, mimo ně pro objednané skupiny.

V roce 2025 se letní exkurze konaly pod názvem **ASTROLÉTO NA KLETI 2025: SLUNCE JAK HO NEZNÁTE**. Pro návštěvníky na Kleti bylo připraveno pozorování Slunce (slunečních skvrn) dalekohledem a seznámení s rolí Observatoře Klet' jako kosmické hlídky, která v rámci celosvětové spolupráce monitoruje potenciálně nebezpečné asteroidy, které by mohly ohrozit lidskou civilizaci střetem se Zemí. Exkurze na Kleti tak přibližují práci klet'ských astronomů a jejich výsledky při studiu komet, planetek a zejména blízkozemních asteroidů. Všechny exkurze jsou provázeny lektorem. Pro organizované skupiny jsou po dohodě uskutečňovány speciální prohlídky i v jiných termínech. Pro návštěvníky ze zahraničí je poskytován výklad v angličtině či němčině, případně zapůjčován cizojazyčný text. V sezóně školních výletů nabízíme na **Hvězdárně Klet' též exkurze pro školy**.

Nad rámec programů prezentovaných v našich zařízeních v Č. Budějovicích a na Kleti připravujeme **přednášky a další akce mimo zařízení**, z nichž zde vybíráme:

Přednášku **JAPONSKO A HVĚZDY** přednesla Jana Tichá setkání s haiku pořádané organizací PUPALKA u nás na HaP 15. února 2025

Přednášku **HVĚZDY NAD JIŽNÍ AFRIKOU** přednesla Jana Tichá V Hornickém muzeu na Rudolfově 27. února 2025

Přednášku **HVĚZDY A RŮŽE aneb hvězdářství za časů posledních Rožmberků** přednesla Jana Tichá pro Univerzitu III. věku na Zdravotně-sociální fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích 11. prosince 2025

Certifikát k pojmenování **PLANETKY (70409) SRNÍN** předal a Observatoř Klet' představil Miloš Tichý na přednášce v Srníně 17. ledna 2025.

Přednášku **KOMETY** přednesl Miloš Tichý na geo-eventu v Plzni 6. srpna 2025

PLANETY SLUNEČNÍ SOUSTAVY představil Miloš Tichý na kulturně-hudební akci 8. a 9. srpna 2025 ve Vyšším Brodě.

V.

SPOLUPRÁCE S HVĚZDÁRNAMI A DALŠÍMI ORGANIZACEMI, S AMATÉRSKÝMI ASTRONOMY, KONZULTACE AJ.

HaP spolupracuje s astronomickými institucemi v České republice i zahraničí:

- HaP je členem **Asociace hvězdáren a planetárií (AHaP)**

- HaP je **kolektivním členem České astronomické společnosti (ČAS)**, sdružení amatérských i profesionálních astronomů a zájemců o astronomii z řad veřejnosti. Členství HaP umožňuje zejména propagaci našich aktivit na serveru **astro.cz** a koordinaci účasti na celorepublikových astronomických akcích, např. Noci vědců. Výroční schůze Jihočeské pobočky ČAS se konala 25. ledna 2025 na HaP, zúčastnila se Jana Tichá.

- HaP úzce spolupracuje s kulturními organizacemi zřízenými Jihočeským krajem i s dalšími kulturními, vzdělávacími a podobnými organizacemi v regionu.

- Pokračovali jsme ve vzájemně výhodné **spolupráci s příznivci celosvětové hry geocaching a jejich jihočeským sdružením Geojih.**

VI.

VÝSTAVY A KULTURNÍ AKCE

Českokobudějovickou Hvězdárnu a planetárium oceňuje veřejnost též jako netypické kulturní místo, jehož přitažlivost zvyšuje umístění u historického centra a zároveň v příjemné lokalitě na soutoku Vltavy a Malše u parku Háječek, v zeleni a zároveň u vody. Zejména s výstavami postupně expandujeme do prostor parku, takže jsou přístupné i mimo otevírací hodiny HaP.

Výstavami sledujeme trend „science & beauty“ (věda & krása) čili propojení vědecké přesnosti s emocionálním zážitkem. Na výstavy navazujeme doprovodnými programy.

Během roku 2025 byly realizovány následující výstavy:

JMENUJI SE... aneb komiksová výstava o planetkách, osobnostech a jejich jménech.

Tato výstava provádí návštěvníky světem tajuplných objektů Sluneční soustavy a zároveň zaujme výrazným vizuálním stylem. Spatříte portréty zajímavých osobností, jejichž jména nesou tělesa ve vesmíru a dozvíte se, jak planety získávají svá pojmenování.

Výstava v komiksovém stylu, kreslená mladým umělcem Janem Kubíčkem, je k vidění na panelech v okolí hvězdárny od 6. června 2025.

Pojmenujte si planetku! Součástí výstavy byla možnost zaslat HaP svůj návrh na pojmenování planety, z nichž odborná porota vybrala tři jména, která byla zaslána na schválení příslušnou working group Mezinárodní astronomické unie. Výstava byla realizována v rámci projektu České Budějovice - Evropské hlavní město kultury 2028 a kulturní slavnosti SOUTOK.

(červen – prosinec 2025)

Na zahradě kolem českokobudějovické hvězdárny a planetária zaujme též instalace venkovních **MODELŮ PLANET Sluneční soustavy V POMĚRU VELIKOSTÍ**. Díky mobilní aplikaci v CZ a EN mohou návštěvníci sami zkoumat zajímavosti Sluneční soustavy a detailně si planety prohlížet. Pořízeny byly v rámci projektu Jakuba Šimánka oceněného grantem NPO. K dispozici je i tištěná brožura pro ty, kdo nebudou mít po ruce telefon. Planety se staly součástí trvalé zahradní expozice v okolí hvězdárny a planetária.

Exteriérové zahradní výstavy představují neobvyklý kulturně-astronomický zážitek v příjemném zeleném relaxačním prostředí parku pro návštěvníky všech generací a zasahují až neuvěřitelně široké spektrum veřejnosti, včetně dosud astronomií nedotčených, intaktních návštěvníků (rodiče, děti, prarodiče, školy i školky, pejskaře, cyklisty, běžce, seniory, řádové sestry, studenty, metaře, bezdomovce atd).

FILMOVÝ KLUB CANOPUS rozšiřuje programy HaP pro veřejnost o specifickou kulturní nabídku v atypickém prostředí a zároveň využívá technicky i architektonicky velmi kvalitní a příjemný prostor našeho kinosálu. Večery filmového klubu Canopus už získaly řadu příznivců a staly se oblíbenou aktivitou kulturně zaměřené veřejnosti včetně mladých a studentů. **ATYPICKÉ FILMY**, sci-fi s myšlenkou, různá místa a různé kultury celého světa. **KINO BEZ POP-CORNU**.

- Jahodová proklamace (režie Stuart Hagmann) - 20. února 2025
- Lawrence z Arábie (režie David Lean) - 20. března 2025
- Třinácté patro (režie Josef Rusnak) - 24. dubna 2025
- Sedm samurajů (režie Akira Kurosawa) – 29. května 2025
- 451 stupňů Fahrenheita (režie Francois Truffaut) - 12. června 2025
- Vrtěti psem (režie Barry Levinson) - 18. září 2025
- Už je tady zas (režie David Wnendt) – 6. listopadu 2025
- Poslední propadne peklu (režie Ludvík Ráža) – 11. prosince 2025

VII.

VÝZKUMNÝ PROGRAM

Vedení programu: Ing. Jana Tichá
 Odpovědní pracovníci: Ing. Bc. Miloš Tichý, Ph.D.
 Ing. Pavel Alexander
 Externí spolupracovník: Mgr. Michaela Honková, Ph.D.

V oblasti astronomického výzkumu se dlouhodobě věnujeme následné astrometrii a astrofyzikální výzkum planetek a komet, zejména těles s neobvyklými typy drah. Program, známý pod jménem pobočky Hvězdárny (Observatoře) Klet', je vysoce hodnocen v mezinárodní komunitě. Systematická astrometrická měření blízkozemních asteroidů a komet přispívají k poznávání populace těchto těles. Program funguje v úzké mezinárodní spolupráci, zejména se účastníme programu ESA-SSA-NEO (Evropská kosmická agentura pro kosmickou bezpečnost).

Pro pozorování byl proto v roce 2025 využíván jen 1,06-m teleskop KLENOT vybavený CCD kamerou FLI 230 ProLine (s IAU kódem 246) v režimu pravidelného pozorování. Vzhledem z poruše CCD kamery bylo pozorováno jenom 16 nocí.

• Většinu pozorovacího času věnujeme **potvrzování nových objevů a měření přesných poloh blízkozemních asteroidů s dosud nedostatečně přesně určenou dráhou.** Pozorování je prováděna v rámci projektu ESA-SSA-NEO, ve spolupráci s Minor Planet Center IAU (celosvětové centrum pro sledování planetek Mezinárodní astronomické unie působící při Harvard-Smithsonianské astrofyzikální observatoři v Cambridge, Massachusetts v USA) či jednotlivých zahraničních pozorovacích projektů.

• Bylo změřeno 999 přesných poloh 129 asteroidů patřících do kategorie Near-Earth Objects (NEO), tj. **tělesa blížící se či křížující dráhu Země** (8 typu Aten, 89 typu Apollo a 32 typu Amor), z toho je 95 nově objevených tzv. PHA (potenciálně nebezpečných asteroidů).

- Byla získána astrometrická měření i **dalších typů planetek s neobvyklými drahami** – 4 křížiči dráhy Marsu, 89 těles s větším sklonem či výstředností dráhy,

- **Výsledky pozorování** nově objevených asteroidů s neobvyklou dráhou a nově objevených komet byly publikovány ve 81 speciálních **cirkulářích MPEC** (Minor Planet Electronic Circulars).

- **Veškeré výsledky pozorování** – přesné pozice, nové objevy, identifikace – byly publikovány v **měsíčních cirkulářích Minor Planet Circular** vydávaných International Astronomical Union. Celkem bylo v roce 2025 **publikováno** 4654 přesných pozic z teleskopu KLENOT, z toho:

  - 4641 přesných pozic planetek

  - 13 přesných pozic komet

- Podíleli jsme se na **pozorovací kampani** ke sledování blízkozemního asteroidu 2025 FA22, kterou organizoval **International Asteroid Warning Network** při OSN.

- **KONTRAKT s Evropskou kosmickou agenturou**

Observatoř Klet' je členem evropského konsorcia pozorovatelů blízkozemních asteroidů, jehož společný projekt nazvaný akronymem CARMEN CCN2 (No. 4000134667/21/D/MRP) byl přijat **Evropskou kosmickou agenturou - European Space Agency (ESA) i na další programovací období ESA (2025-2027)**. Součástí konsorcia je Observatoř Klet' a dále astronomické instituce ze Španělska, Německa a další pod vedením 6ROADS LTD IDEM. Tato důležitá evropská spolupráce potvrzuje mezinárodní význam našeho výzkumu na Kleti, umožňuje bezprostřední výměnu poznatků, znalostí a zkušeností z oboru s kvalitními zahraničními partnery a v neposlední řadě je to další zdroj financí pro naši instituci (ESA S2P-S1-PD-06.1). Během roku jsme se zúčastnili několika on-line meetingů tohoto programu.

- **Účast na mezinárodních vědeckých konferencích, workshopech aj.:**

Dva členové klet'ského výzkumného týmu se aktivně zúčastnili už **IX. ročníku IAA Planetary Defense Conference ve Stellenbosch** v JAR a prezentovali tam poster (květen 2025). Tři členové klet'ského týmu se aktivně podíleli na **EU-ESA Workshop on Astrometric and Radar Observations of Near-Earth Objects** v centrále ESA/ESRIN v italském Frascati (říjen 2025).

- **Členství v mezinárodních astronomických organizacích:**

J. Tichá je členkou **Mezinárodní astronomické unie (IAU)**, celosvětové organizace profesionálních astronomů.

J. Tichá celý rok pracovala jako **předsedkyně the Working Group for Small Bodies Nomenclature IAU (WG-SBN – pracovní skupina pro nomenklaturu, schvalující též jména planetek a komet Mezinárodní astronomické unie)**.

J. Tichá je členkou **IAWN – International Asteroid Warning Network** při Outer Space Office Affairs při OSN

- V roce 2025 došlo k technickému kolapsu CCD kamery na teleskopu KLENOT. Musel být proto prozkoumán současný trh, vybrána a po odsouhlasení prodeje do ČR objednána **nová CCD kamera** opět jednoho z minima výrobců na světě Finger Lake Instruments, USA. Ta byla nainstalována na teleskop KLENOT našimi zaměstnanci v prosinci 2025.

- V roce 2025 byly **pojmenovány následující planety, objevené na Kleti**. Tato jména s příslušnou citací byla po schválení IAU publikována v mezinárodním měsíčníku Minor Planet Circulars:

(241373) **Richardmoissl** – německý astronom, vedoucí ESA Planetary Defence Office, předběžné označení planety 2008 RM ukryvá jeho iniciály

(188209) **Solpera** – Jan S., *1939, český tvůrce písma, grafik, typograf, pedagog

(152733) **Vincenclesný** – 1882-1953, český indolog, překladatel, pedagog, spisovatel

(6067) **Donutil** -

Pojmenování planetek se spolehlivě určenou dráhou a přiděleným pořadovým číslem patří mezi astronomické tradice. Jména navrhuje jednotliví objevitelé či objevitelská hvězdárna a schvaluje je příslušná komise Mezinárodní astronomické unie (IAU) – Working Group for Small Bodies Nomenclature.

- Součástí výzkumného programu je též spravování, rozšiřování a udržování **archivu negativů a elektronických astronomických snímků pořízených na Observatoři Klet'**, samozřejmě včetně příslušných **databází**. Archiv uložený z prostorových důvodů ve staré části budovy HaP v Č. Budějovicích obsahuje cca 10 000 **fotografických negativů** pořízených na Kleti různými dalekohledy od roku 1968 do roku 1996 a téměř 188 000 **elektronických snímků** pořízených CCD kamerami umístěnými na 0,57-m zrcadlovém dalekohledu a na 1,06-m teleskopu KLENOT. Elektronické snímky jsou několikanásobně zálohovány.

- Ve spolupráci s Přírodovědeckou fakultou Masarykovy univerzity je na Kleti umístěn též **detektor pro pasivní vzorkování polyaromatických uhlovodíků v ovzduší v různých místech a nadmořských výškách ČR**. (Centrum pro výzkum toxických látek v prostředí při Masarykově univerzitě v Brně).

Na pozemku Observatoře Klet' je v provozu **seismická stanice Klet' Geofyzikálního ústavu AV ČR, v.v.i.** Jedná se o jednu ze stanic mezinárodního projektu AlpArray, mezinárodní kód A078A. Cílem je studium hluboké stavby Země pod Alpami a jejich širokém okolí včetně Českého masivu. Stanice je schopná registrovat zemětřesení z celého světa. Parametry: Seismometr Guralp CMG 3ESP – 60 sekund, napájení baterií s dobíjením solárním panelem. Časová synchronizace systémem GNSS.

Výzkumný program Observatoře Klet' přináší ve svém oboru nepřehlédnutelný příspěvek k celosvětovému astronomickému výzkumu, je vysoce hodnocen mezinárodně a zároveň propaguje Jižní Čechy i celou ČR v zahraničí. Výzkumný program zároveň vytváří synergický efekt s edukačními a popularizačními aktivitami celé HaP. Umožňuje nám poskytovat návštěvníkům objektivní informace o nových objevech ve Sluneční soustavě i o fungování světové vědy, přináší aktuální podklady pro přednášky, sociální sítě, odpovědi při pořadech, či na besedách.

VIII.

MARKETING A PUBLIC RELATIONS

- Hvězdárna má od poloviny roku 2024 inovované **logo** které vychází z motivu stylizované komety na CCD snímku, ovšem graficky stylizovanější. Zůstáváme u **základních barev** (oranžová, černá, bílá). Dbáme na uplatňování **jednotného vizuálního stylu organizace**. Nové logo postupně zařazujeme v jednotlivých oblastech použití.
- Každoměsíčně je **program HaP** rozesílán médiím v regionu, jimiž jsou informace o našich pořadech průběžně publikovány (Českobudějovické listy a další regionální mutace deníků, MF Dnes, Český rozhlas, regionální rádia, regionální televize atd.), prezentován na plakátech, na webu i facebooku. Na vybrané akce (přednášky, výstavy aj.) jsou vydávány **speciální plakáty a pozvánky**.
K mimořádně významným dosaženým výsledkům HaP připravuje **tiskové zprávy**.
- Údaje o aktuálním programu pro veřejnost, novinkách v naší práci i zajímavých astronomických úkazech jsou součástí našich **internetových WWW stránek**. Webové stránky HaP jsou vytvořeny v české verzi s anglickou a německou mutací (www.hvezdarnacb.cz) Observatoř Klet' má vlastní stránku o výzkumném programu v češtině (www.klet.cz) a nadto anglickou verzi (www.klet.org a www.klet.eu). Jako interaktivní součást našich webových stránek funguje **Klet'ská astronomická ročenka**, umožňující **on-line** přesné výpočty poloh, východů a západů Slunce, Měsíce a planet jak pro vybraná místa v ČR, tak pro vlastní zadané zeměpisné souřadnice. Na těchto webových stránkách též informujeme o **aktuálním počasí** na hvězdárně v Č. Budějovicích a na Kleti. Návštěvníci stránek jsou jak tuzemští, tak zahraniční. S webovými stránkami HaP je provázán **on-line rezervační systém** s možností nákupu vstupenek na jednotlivé pořady HaP přes internet. „Pod hladinou“ se buduje nová verze webových stránek HaP.
- Během roku 2025 HaP výrazně a úspěšně proměnila svou prezentaci na internetu, zejména na facebookovém profilu a Instagramu. Začali jsme ve spolupráci s profesionální firmou vytvářet dvě série astronomicko-edukačních krátkých videí (reels), jednak **“ŠÍLENÉHO VĚDCE”**, kterého hraje astronom Miloš Tichý, a který má neuvěřitelný ohlas mezi veřejností a jednak **“PLANETKU BRAMBI”**. Nejúspěšnější díly dosáhly 250 tisíc shlédnutí.
- Pro prezentaci HaP v Českých Budějovicích a blízkém okolí jsme realizovali u DPMCB **VESMÍRNÝ AUTOBUS** ve stylu street-artové malby. Slavnostně odstartoval na lince 11 za účasti radního pro oblast kultury Jihočeského kraje, vedoucího odboru OKPP KÚ Jč. kraje a primátorky města Českých Budějovic a zvědavé veřejnosti 29. února 2024 přesně dle jízdního řádu ze Starých Hodějovic.

- Dlouhodobá **spolupráce s Českým rozhlasem České Budějovice 106.4 FM** prostřednictvím příspěvků a rozhovorů s astronomy z naší hvězdárny jako pořad **Jihočeské nebe**.
- Ulice města celý rok brázdil též „**hvězdný trolejbus**“ DPM CB s naší velkoplošnou reklamou **OBJEVUJTE NOVÉ SVĚTY**.

Média:

Mezi **nejpřitažlivější témata pro média v roce 2025** patřil výzkum blízkozemních asteroidů celosvětově i na Kleti, nová exteriérová výstava VESMÍR JAMESE WEBBA, internetové reels „**ŠÍLENÝ VĚDEC**“ a Vesmírný street-art autobus u DPMCB, samozřejmě programy našeho digitálního planetária.

K nejrozsáhlejším **reportážím** či **našim příspěvkům v tisku** v roce 2025 patřily: v Mladé frontě Dnes: „Planetárium má rekord díky show Pink Floyd“ ze dne 17.6., Interview 7/2025: „Miloš Tichý – Planetka z Kleti má název Vepřoknedloželo“ a v Českobudějovickém deníku: „Krásnější, jasnější a barevnější vesmír. Planetárium dostalo nové projektory.“ ze dne 29.8.

Objevovali jsme se také v **rozhlase** (Český rozhlas Č. Budějovice i Praha, Hit Rádio Faktor, Radio Kiss), **televizi** (Česká televize, Jihočeská televize NOVA, Prima) ČT – Dobré ráno z Brna (M. Tichý), i materiálech ČTK. Spolupráce nadále pokračuje s internetovým serverem České astronomické společnosti.

Dlouhodobá úspěšná a efektivní spolupráce s Českým rozhlasem České Budějovice 106.4 FM se v roce 2025 realizovala prostřednictvím živých i nahraných pořadů. Posluchači 106.4 FM se vydávali do světa astronomie za doprovodu ředitelky Hvězdárny planetária v Českých Budějovicích Jany Tiché (pořad Jihočeské nebe), vedoucího Observatoře Klet' Miloše Tichého či marketingového pracovníka Jakuba Šimánka.

- Během roku jsou kvalifikovaně - ústně, telefonicky, e-mailem i písemně – zodpovídány stovky **dotazů a konzultací** týkajících se nejrůznějších astronomických jevů a otázek jak organizacím (školy, média, Policie ČR, obecní a městské úřady aj.) tak i jednotlivcům.

- Pokračujeme v navázané **spolupráci s infocentry**, kde umisťujeme propagační materiály zejména na letní turistickou sezónu, ale i na další významné akce pro veřejnost (město České Budějovice, město Český Krumlov, Hluboká nad Vltavou, Lipno, Horní Planá, Holubov, Třeboň, Týn nad Vltavou, Informační centrum ETE) a ve spolupráci s **měsíčníkem KAM** (Kultura a město Č. Budějovice).

- Ve vstupní hale HaP v Č. Budějovicích provozujeme, udržujeme a průběžně doplňujeme **závěsný info-panel** pro aktuální propagační materiály našich sesterských organizací - **12 kulturních organizací zřizovaných Jihočeským krajem**.

- Marketingový pracovník HaP byl v kontaktu s **marketingovými pracovníky kulturních organizací Jihočeského kraje** a účastnil se příslušných školení organizovaných OKPP KÚ Jč. kraje.

Účastnili jsme se vícera akcí věnovaných přípravě kandidatury Českých Budějovic na Evropské hlavní Město kultury 2028 a úspěšném získání titulu EHMK následných jednání o programu.

X.

PROVOZ, EKONOMIKA A OSTATNÍ

Hvězdárnu a planetárium zřizuje Jihočeský kraj jakožto svou příspěvkovou organizaci. Jihočeský kraj zajišťuje pevnou základnu pro současnou práci i pro budoucí rozvoj Hvězdárny a planetária České Budějovice s pobočkou na Kleti, kterážto je jedinou profesionální astronomickou institucí v Jihočeském kraji.

Hlavním zdrojem financování naší činnosti v roce 2025 byl **příspěvek na provoz** od našeho zřizovatele **Jihočeského kraje v celkové výši 22 035 tis. Kč**. Příspěvek v této výši umožnil fungování organizace i kvalitní poskytování veřejné služby a další rozvoj HaP.

HaP získává **tržby** z vlastní činnosti (**vstupné a kursové – 2 734 tis. Kč, prodej astromateriálu** - astronomických map, pomůcek, pohlednic a literatury **404 tis. Kč**). Stále vysoké příjmy ze vstupného značí značný zájem veřejnosti o naše pořady.

Vstupné pro školy i věřenost zůstalo na úrovni minulého roku. **Naším záměrem stále zůstává udržení ekonomické dostupnosti programů HaP pro všechny sociální skupiny bez ohledu na jejich příjmy, se zvláštním zřetelem na děti a mládež, rodiny a handicapované občany.**

Prodej tzv. **astromateriálu** je neodmyslitelnou součástí služby veřejnosti, nikoliv obchodní činností, tomu odpovídá i nepříliš vysoká marže. Navíc zaměstnanci HaP k prodávaným pomůckám a materiálům poskytují kvalifikované informace. V roce 2025 pokračoval velký zájem o 3D pohlednice s planetami sluneční soustavy, reflexní barevné přívěsky ve tvaru komety, turistické vizitky a antistresové hvězdičky, nově ve 4 barvách. Nabídku jsme rozšířili i o 2 dětské knihy s astronomickou tematikou.

Dalším zdrojem prostředků pro HaP je kontrakt evropského konsorcia pozorovatelů blízkozemních asteroidů s **Evropskou kosmickou agenturou – ESA (P3NEOI)**. Ze subkontraktu pro Observatoř Klet' jsme v roce 2025 obdrželi **313 tis. Kč (Deimos SLU Madrid) a 328 tis. Kč (6ROADS LTD IDEM, Krakow)**.

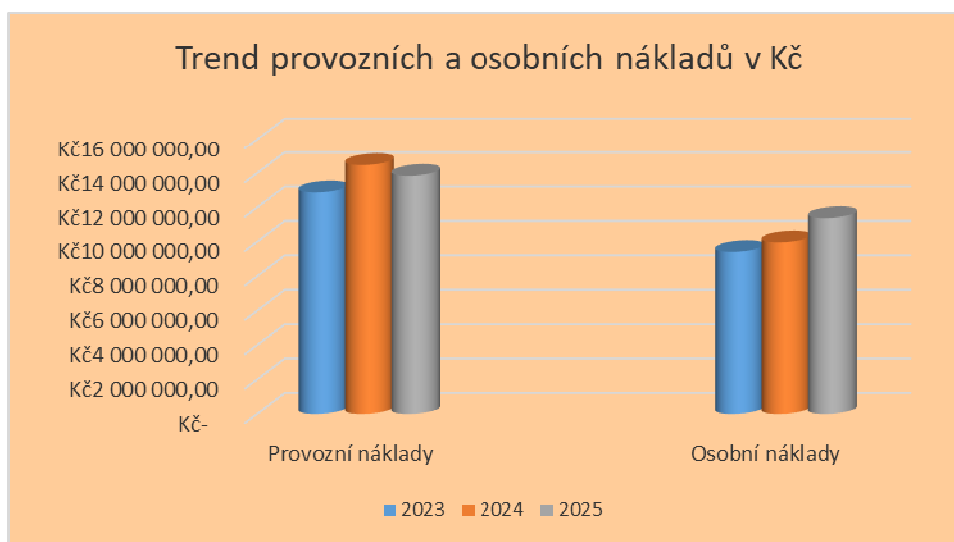
HOSPODÁŘSKÝ VÝSLEDEK ROKU 2025 je 55 248,96 Kč.

NÁKLADY ROKU 2025

Název položky	2025
Materiál	906 033,30 Kč
Nákup drob. neinv.majetku	311 133,70 Kč
Osobní náklady	11 378 874,64 Kč
Služby	4 485 218,75 Kč
Opravy a udržování	3 900 174,72 Kč
Energie	680 772,79 Kč
Odpisy hm.inv. majetku	3 443 940,00 Kč
Jiné ost.náklady	115 283,40 Kč
Náklady celkem	25 221 431,30 Kč

Náklady roku 2025 dosáhly výše 25 221 431,30 Kč . Podíl provozních nákladů 55 % a podíl osobních nákladů (mzdy, OON, sociální a zdravotní pojištění, cestovné, stravné, FKSP) 45 %. Přičemž osobní náklady byly v posledních letech srovnatelné, provozní náklady mají vzrůstající tendenci ovlivněnou zejména zvyšujícími se cenami.

Velkou část provozních nákladů tvoří náklady na energie. Těmi je spotřeba plynu na vytápění v Č. Budějovicích a spotřeba elektrické energie jak v Českých Budějovicích, tak na Kleti, kterou ovlivňuje klimatizace v sálech pro veřejnost i přibývající nezbytná IT a projekční technika.

Další velkou část tvoří služby nezbytné pro provoz HaP, údržba a upgrade IT techniky, telekomunikační a datové služby, propagace naší činnosti výlepem plakátů, inzerce a prezentace v tisku a médiích a interiérové i exteriérové výstavy

Nemalou částku tvoří také opravy a údržba majetku, kde v roce 2025 to byla oprava balkónu, dílny v suterénu, sklepních prostor, starého venkovního vchodu do sklepa, havarijní oprava střechy a kotelny v objektu v Českých Budějovicích.. Dále byly realizovány další drobné opravy včetně oprav a údržby automobilů.

V roce 2025 jsme pokračovali i v modernizaci upgrade IT techniky, dalekohledů i fotoaparátů a nových programů pro veřejnost.

Další část nákladů tvoří také odpisy majetku.

VÝNOSY ROKU 2025

Název položky	2025
Tržby za vlastní výkony	2 733 730,00 Kč
Tržby za prodej astromateriálu	404 620,00 Kč

Příspěvek od zřizovatele	22 035 000,00 Kč
Projekt Bavorsko-Česko	103 330,00 Kč
Ostatní	
Výnosy celkem	25 276 680,00 Kč

Největší část našich výnosů (87 %) tvoří příspěvek na provoz od zřizovatele Jihočeského kraje. 11 % tvoří vybrané vstupné. V roce 2025 jsme se také zapojili do projektu Hvězdný svět Klet' – Eschenerg v rámci programu Interreg Bavorsko – Česko 2021 – 2027.

Srovnání vstupného v letech 2023 – 2025

Název položky	2023	2024	2025
České Budějovice	1 972 780,00 Kč	3 144 983,00 Kč	2 538 050,00 Kč
Klet'	216 120,00 Kč	184 519,00 Kč	186 880,00 Kč
Celkem	2 188 900,00 Kč	3 329 502,00 Kč	2 724 930,00 Kč

Extrémní nárůst vstupného v roce 2024 byl způsobený promítáním nového velmi oblíbeného pořadu The Dark Side of the Moon (Pink Floyd) v digi planetáriu, což se částečně projevilo ještě v roce 2025.

HOSPODAŘENÍ S FONDY ZA ROK 2025

	Rezervní fond	Fond reprodukce majetku	Fond kulturních a sociálních potřeb
stav k 1. 1. 2025	3 718 459,30 Kč	8 985 976,28 Kč	239 096,90 Kč
příjem fondu	711 089,70 Kč	3 443 940,00 Kč	80 071,64 Kč
čerpání fondu	- 1 277 633,19 Kč	- 4 325 958,75 Kč	- 124 800,00 Kč
stav k 31. 12. 2025	3 151 915,81 Kč	8 103 957,53 Kč	194 368,54 Kč

Z fondu reprodukce majetku jsme v roce 2025 pořídili nové nafukovací modely Slunce, Jupiteru a Saturnu, nový trezor do ČB, Synology na pobočku na Kleti i do Českých Budějovic, Z účelové části rezervního fondu byla pořízena nová CCD kamera Finger Lakes Instruments, US na pracoviště Klet' na teleskop KLENOT.

PROJEKTY

V roce 2025 jsme se zapojili do projektu Hvězdný svět Klet' – Eschenerg v rámci programu Interreg Bavorsko – Česko 2021 – 2027. Zároveň pokračoval projekt Snížení energetické náročnosti budovy HaP v Českých Budějovicích.

PERSONÁLNÍ ZABEZPEČENÍ A ODMĚŇOVÁNÍ 2025

Přehled zaměstnanců HaP v roce 2025:

Ing. Jana Tichá - ředitelka

Zdeňka Grycová – ekonomka, rozpočtářka

Mgr. Radek Stránský - správce multimediálních projekčních technologií, kult. vých. pracovník a zástupce ředitelky HaP

Ing. Bc. Miloš Tichý, Ph.D.- sam. výzkum. pracovník a vedoucí Observatoře Klet'

Bc. Jana Vyžralová - prod.prog.kult.vých. pracovník a provozní vedoucí Č.B.

Mgr. Hana Zahrádková - prod.prog.kult.vých. pracovník

Mgr. Jana Nevrklová -- prod.prog.kult.vých. pracovník

Ing. Gabriela Štěchová - prod.prog.kult.vých. pracovník

Ing. Petra Stolbenková - (0,6 úvazku) prod.prog.kult.vých. pracovník

Ing. Jakub Šimánek - pracovník vztahů k veřejnosti -

Vladimír Adánek - technický a kult. vých. pracovník

Ing. Pavel Alexander – výzkumný pracovník

Mgr. Iva Stránská – (0,5 úvazku) koordinátor projektu INTERREG Bavorko - CZ

Jaroslava Plchová - zřízenec v kult. zař. a uklízečka

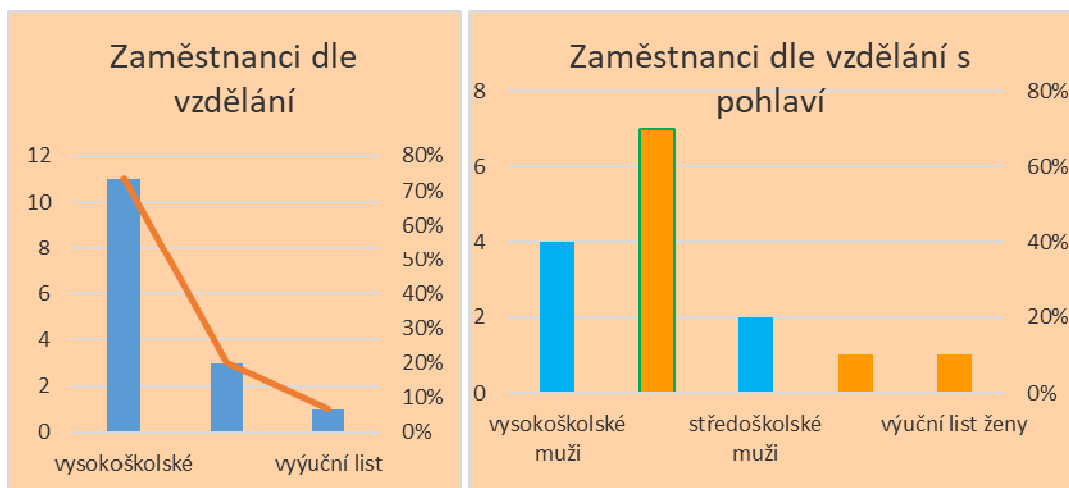
Pavel Mahr - domovník-údržbář

Studenti – provádění exkurzí na Kleti (OON) – Kristýna Pernicová, Vojtěch Fošum, Martin Rypl, Simona Milerová, Hana Tomšovičová, Tereza Perglová, Michal Staněk.

Většina zaměstnanců přispívá k plnění úkolů HaP jak prostřednictvím svého formálního vzdělání, tak dalšími znalostmi, dovednostmi a zkušenostmi i zájmem. Odborní pracovníci vykonávají v rámci svého pracovního úvazku kromě lektorské či výzkumné činnosti další agendy nezbytné pro zajištění provozu HaP – jako je například pokladní, správa webů, fotografická dokumentace akcí HaP, správcovství a evidence knižního fondu, evidence prodeje astromateriálu, řízení referentských vozidel, obsluha plynové kotelny atd. Tímto způsobem dosahuje HaP úspor nákladů, ale hlavně nutné operativnosti v zajištění těchto agend. Pro stále se rozšiřující agendu IT – správy sítí a údržbu HW a SW – bylo naopak zvoleno profesionální outsourcingové řešení.

- HaP kromě co nejefektivnějšího rozvržení práce kmenových zaměstnanců spolupracuje se studenty-vysokoškoly jako brigádníky.

- HaP k 31. 12. 2025 zaměstnávala 15 fyzických osob na 15,1 přepočtených celých úvazků. **Vzdělanostní struktura** je následující - z fyzických osob má 73 % vysokoškolské vzdělání (11 osob), 20 % středoškolské vzdělání s maturitou (3 osoby) a 7 % je vyučených (1 osoba).

- **Průměrný měsíční plat** zaměstnanců HaP byl v roce 2025 45 805,- Kč při přepočtu na průměrných přepočtených 15,1 osob.

Další vzdělávání zaměstnanců HaP – část odborných zaměstnanců navštěvuje kurzy anglického nebo německého jazyka, HaP umožňuje svým zaměstnancům **další vzdělávání** také prostřednictvím odborné literatury, internetu, účasti na přednáškách pozvaných odborníků, školeních, konzultacemi s výzkumnými pracovníky, účasti na konferencích tuzemských i zahraničních, návštěvy pracovišť stejného či příbuzného fyzikálního zaměření.

RŮZNÉ:

Ředitelka HaP se pravidelně zúčastňuje **porad a školení ředitelů** příspěvkových organizací v oblasti kultury zřizovaných Jihočeským krajem, pořádaných odborem kultury a památkové péče Jč. KÚ. Ve II. pol. 2025 se zúčastnila série 10 workshopů organizovaných gesčním odborem a vedených dr. Nadou Machkovou-Prajzovou na platformě Culture+ MUSE IMPACT, součástí bylo též vypracování Analýzy činnosti každé PO v kultuře včetně HaP za roky 2022-2025.

- Během celého roku 2025 probíhala **příprava podkladů** pro zřizovatele a orgány státní správy a samosprávy dle zřizovací listiny i dle aktuálních potřeb.

- Byla zajišťována **vnitřní kontrola** dle příslušných zákonů a vnitřních směrnic, zejména byla průběžně prováděna kontrola čerpání rozpočtu na jednotlivých položkách, kontrola odvedeného vstupného ve vazbě na statistiku návštěvnosti, kontrola pokladny a byla provedena inventarizace majetku k 31. 12. 2025. Pro zadávání veřejných zakázek malého rozsahu byla využívána příslušná Směrnice Jč. kraje, případně též konzultace s příslušným gesčním odborem (OKPP) a s odd. OREG Jč. kraje. Za rok 2025 byly realizovány 4 veřejné zakázky malého rozsahu. V rámci vnitřního kontrolního systému nebyly během uplynulého roku 2025 zjištěny žádné závady zásadního rázu. Celoročně funguje součinnost ze strany pracovníků odd. zřizovaných organizací gesčního odboru kultury a památkové péče Krajského úřadu Jihočeského kraje. Dle potřeby byly připravovány úpravy/dodatky **vnitřních směrnic HaP.**

- **Bezpečnost a ochrana zdraví při práci a požární ochrana:**

Během celého roku 2025 byly plněny úkoly v rámci BOZP, včetně pravidelných servisních a revizních prohlídek. Na HaP proběhla kontrola ze strany Hasičského záchranného sboru. Nebyly shledány závady.

- HaP spravuje **příruční knižní fond** v rozsahu 8957 inventárních čísel. Tento knižní fond vzhledem k omezeným personálním kapacitám slouží pouze pro vnitřní potřeby organizace.

- **IT a SPRÁVA SÍTĚ HaP** Vzhledem k velkému rozsahu agendy IT (správa sítí, údržba a rozvoj HW a SW) a tomu, že na ní stojí provoz pro veřejnost a školy i výzkumná činnost, je IT z velké části outsourcována (KOSTAX spol. s.r.o.).

- **Vyřizování žádostí, dotazů, stížností dle zákona 106/1999 Sb.:**

V roce 2025 jsme neobdrželi ani nevyřizovali žádnou žádost dle zákona 106/1999 Sb.

- Porady vedení HaP a operativní porady odborných pracovníků v Č. Budějovicích i na Kleti se konaly operativně dle potřeby, řádově 1x měsíčně.

- Pracovníci HaP se dlouhodobě věnují nejrůznějším jednáním k ochraně a udržení mimořádně kvalitních **pozorovacích podmínek pro Observatoř Klet'** ve spolupráci se Správou CHKO Blanský les, Lesy ČR v Č. Krumlově a dalšími příslušnými úřady/institucemi.

- Vzhledem k probíhající postupné revitalizace **parku Háječek** probíhala více než polovinu roku 2025 v blízkosti Hvězdárny a planetária stavební činnost (přestavba komory kanalizační šyby, budování mola na soutoku Vltavy a Malše), což vzhledem k hluku, prašnosti, provozu těžkých stavebních strojů a nákladních vozidel neblaze obtěžovalo a rušilo návštěvníky i zaměstnance Hvězdárny a planetária a mohlo se odrazit i na návštěvnosti. Dodavatelům městského mola jsme poskytovali odborné konzultace k vypracování astronomických motivů na zábradlí mola.

© 2026, Hvězdárna a planetárium České Budějovice s pobočkou na Kleti

Autoři textů – Jana Tichá, Vladimír Adámek, Zdeňka Grycová, Miloš Tichý

Foto (příloha) – bude doplněna